

VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
N U T A R I M A S

**DĖL GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO IR SKIRSTYMO KAINŲ VIRŠUTINIŲ RIBŲ
SKAIČIAVIMO METODIKOS PAKEITIMO**

2009 m. spalio 13 d. Nr. O3-157

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2008, Nr. [135-5228](#)) 17 straipsnio 8 dalimi ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (Žin., 2000, Nr. [89-2743](#); 2007, Nr. [43-1626](#)) 23 straipsnio 3 dalimi, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau vadinama – Komisija) n u t a r i a:

Pakeisti Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodiką, patvirtintą Komisijos 2008 m. rugpjūčio 8 d. nutarimu Nr. O3-106 „Dėl Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. [94-3718](#)) ir išdėstyti ją nauja redakcija (pridedama).

KOMISIJOS PIRMININKAS

VIRGILIJUS PODERYS

PATVIRTINTA
Valstybinės kainų ir energetikos
kontrolės komisijos
2009 m. spalio 13 d.
nutarimu Nr. O3-157

GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO IR SKIRSTYMO KAINŲ VIRŠUTINIŲ RIBŲ SKAIČIAVIMO METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodika (toliau vadinama – Metodika) parengta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#)) Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu (Žin., 2000, Nr. [89-2743](#); 2007, Nr. [43-1626](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimais. Ši Metodika taikoma, nustatant gamtinių dujų (toliau tekste – dujų) perdavimo ir skirstymo kainų viršutines ribas.

2. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau vadinama – Komisija) nustato dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutines ribas penkeriems metams. Konkrečias dujų įmonės dujų perdavimo ir skirstymo kainas, neviršijančias Komisijos nustatytų kainų viršutinių ribų, dujų perdavimo ir skirstymo licencijose nurodytose teritorijose kiekvienais metais nustato dujų įmonės.

3. Dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinės ribos Komisijos sprendimu gali būti koreguojamos, pasikeitus infliacijos lygiui, importuojamų (atgabenamų) dujų kainoms, mokesčiams, dujų transportavimo kiekiui, teisės aktų reikalavimams, dujų įmonėms įgyvendinus su Komisija suderintas investicijas ar dujų įmonėms nukrypus nuo šioje Metodikoje 69 punkte nustatytų rodiklių, tačiau ne dažniau kaip kartą per metus.

4. Konkrečių dujų perdavimo ir skirstymo kainų projektą ne vėliau kaip prieš 60 dienų iki kainų įsigaliojimo dujų įmonės pateikia Komisijai. Skaičiavimai atliekami be pridėtinės vertės mokesčio (PVM).

5. Pirmą kartą skaičiuojant dujų kainų viršutines ribas, jas koreguojant, baigiantis kainų viršutinių ribų taikymo trukmei, ne vėliau kaip prieš keturis mėnesius iki naujų kainų įsigaliojimo dujų įmonės pateikia Komisijai duomenis pagal Metodikos priedus kainų viršutinių ribų skaičiavimui. Dujų perdavimo, skirstymo kainų viršutinių ribų koregavimui pagal Metodikos priedus teikiami tik tie duomenys, kurie būtini norint pakoreguoti atitinkamos paslaugos kainos viršutinę ribą. Dujų įmonei laiku nepateikus Komisijai visų reikiamų duomenų, Komisija gali pratęsti nustatytų kainų viršutinių ribų galiojimo laikotarpį.

6. Komisija sprendimą dėl perdavimo, skirstymo kainų viršutinių ribų nustatymo priima ne vėliau kaip per 45 dienas, o dėl viršutinių perdavimo, skirstymo kainų viršutinių ribų koregavimo ne vėliau kaip per 30 dienų nuo dujų įmonės duomenų pateikimo dienos.

7. Paskutiniaisiais kainų viršutinės ribos galiojimo metais dujų įmonės parengia ir ne vėliau kaip prieš keturis mėnesius iki naujų kainų įsigaliojimo pateikia Komisijai ilgalaikę reguliuojamos veiklos programą 5 metų laikotarpiui, užpildydama Metodikos priede pateiktą lentelę. Naujai dujofikuojamų teritorijų, kurioms dujofikuoti pagal teisės aktų reikalavimus turi būti skelbiamas konkursas, investicijos į ilgalaikę reguliuojamos veiklos programą įtraukiamos tuomet, kai dujų įmonė paskelbiama konkurso laimėtoja.

8. Kasmet iki gruodžio 1 d. dujų įmonės parengia ir pateikia Komisijai suderinti metinius sistemų plėtros planus.

9. Investicijos derinamos su Komisija, vadovaujantis teisės aktų nustatyta tvarka. Investicijų ir sistemų plėtros plano įvykdymo ataskaita pateikiama Komisijai kartu su dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų koregavimo arba naujų dujų perdavimo ir

skirstymo kainų viršutinių ribų nustatymo duomenimis. Koreguodama kainų viršutines ribas, Komisija įvertina dujų įmonės įvykdytų investicijų efektyvumą, atsižvelgdama į dujų įmonės su Komisija suderintuose investicijų projektuose nurodytus rodiklius.

II. TERMINAI IR APIBRĖŽIMAI

10. **Bazinis dujų kiekis** – suskaičiuotas vidutinis dujų kiekis penkerių metų laikotarpiui, išreikštas norminiais kubiniais metrais su bazine žemutine dujų degimo šilumos verte.

11. **Bazinės sąnaudos** – suskaičiuotos vidutinės ekonomiškai pagrįstos (būtinios) sąnaudos penkerių metų laikotarpiui.

12. **Buitiniai vartotojai** – fiziniai asmenys, perkantys dujas naudoti buitinėms reikmėms.

13. **Dujų įmonė** – juridinis asmuo, kuris verčiasi bent viena iš šių veiklų: gavybos, perdavimo, skirstymo, skystinimo, tiekimo bei laikymo ir yra atsakingas už susijusius su šių rūšių veikla komercinius, techninius ir (arba) eksploataavimo įpareigojimus.

14. **Dujų importas** – dujų pateikimas iš kitų valstybių į Lietuvos Respubliką.

15. **Dujų tranzitas** – dujų, kilusių iš valstybės ne Europos Sąjungos narės teritorijos ir skirtų tos ir (ar) trečiosios valstybės teritorijai, transportavimas per šalies teritoriją.

16. **Gamtinės dujos** – iš žemės gelmių išgaunamų angliavandenilių mišinys, kuris normaliomis sąlygomis yra dujinės būsenos, taip pat suskystintos gamtinės dujos, biodujos, dujos, pagamintos iš biomasės, ir kitų tipų dujos, kurios gali būti techniškai ir saugiai pateiktos į gamtinių dujų sistemą arba ja transportuojamos.

17. **Ilgalaikė reguliuojamos veiklos programa** – įvertinus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu (Žin., 2008, Nr. [4-131](#)) patvirtintą Nacionalinės energetikos strategijos įgyvendinimo 2008–2010 metais priemonių planą, dujų įmonės parengtas ir su Komisija suderintas dokumentas, kuriame nurodytos planuojamos per reguliavimo periodą įgyvendinti reguliuojamos dujų veiklos investicijos, įgyvendinimui reikalingos lėšos bei finansavimo šaltiniai bei projektų įgyvendinimo terminai.

18. **Kita ūkinė-finansinė veikla** – visa kita 25 punkte nepaminėta ūkinė-finansinė veikla.

19. **Kubinis metras (m³)** – dujų kiekis, kuris, esant norminėms sąlygoms, užima vieno kubinio metro tūrį.

20. **Metai** – laikotarpis, prasidedantis bet kurių metų sausio 1 d. 9.00 valandą ir besibaigiantis kitų metų sausio 1 d. 9.00 valandą.

21. **Mėnuo** – laikotarpis nuo pirmos kalendorinės ataskaitinio mėnesio dienos 9 valandos iki pirmos kalendorinės po ataskaitinio mėnesio dienos 9 valandos.

22. **Nebuitiniai vartotojai** – vartotojai, perkantys dujas naudoti nebutinėms reikmėms.

23. **Nuosavas kapitalas** – ūkio subjekto savininkų teisė į ūkio subjekto turto dalį, likusią iš viso turto atėmus visus įsipareigojimus.

24. **Normatyvinis pelnas** – teisės aktuose nustatyta perdavimo, skirstymo licencijuojamoje veikloje naudojamo turto grąža.

25. **Norminės sąlygos** – sąlygos, esant 1,01325 barų dujų slėgiui ir 20 °C temperatūrai.

26. **Pagrindinė ūkinė-finansinė veikla** – dujų transportavimas, vartotojų aptarnavimas, dujų sistemų statyba, valdymas, eksploatavimas, priežiūra ir remontas, prijungimo prie veikiančių dujotiekių ir dujų paleidimo darbų vykdymas, apskaitos priemonių patikra, derinimas, bandymas ir remontas.

27. **Para** – laikotarpis, prasidedantis bet kurią dieną 9 valandą ryto ir besibaigiantis kitą dieną 9 valandą ryto.

28. **Perdavimas** – dujų transportavimas tinklu, kurį daugiausia sudaro didelio slėgio vamzdynai, išskyrus gavybos proceso vamzdynų tinklą ir didelio slėgio vamzdynų dalį, visų

pirma naudojamą gamtinių dujų vietiniam paskirstymui, siekiant pristatyti jas vartotojams, išskyrus tiekimą.

29. **Perdavimo sistema (magistralinis dujotiekis)** – didelio slėgio vamzdynai dujoms iš verslovių, SGD sistemų perduoti į dujų saugyklas, skirstomuosius dujotiekius arba į dujas naudojančius įrenginius iki dujų skirstymo stočių imtinai, taip pat statiniai, įrenginiai ir priemonės šiems vamzdynams veikti.

30. **Perdavimo sistemos operatorius (perdavimo įmonė)** – dujų įmonė, kuri licencijoje nurodytoje teritorijoje verčiasi perdavimo veikla ir yra atsakinga už perdavimo sistemos eksploatavimą, o kai reikia – ir už jos plėtrą bei už tai, kad būtų užtikrintos sistemos ilgalaikės galimybės patenkinti pagrįstus dujų transportavimo poreikius.

31. **Pristatymo vieta** – vieta, kurioje baigiasi dujų perdavimas ar skirstymas ir kurioje perdavimo, skirstymo įmonė atiduoda dujas sistemos naudotojui arba kurioje tiekimo įmonė patiekia dujas į vartotojo sistemą.

32. **Saugumas** – dujų tiekimo ir pristatymo patikimumas bei techninė sauga.

33. **Sistema** – dujų įmonei nuosavybės teise priklausantys ir (ar) dujų įmonės valdomi magistraliniai dujotiekiai, skirstomieji dujotiekiai, suskystintų gamtinių dujų įrenginiai ir (arba) gamtinių dujų saugyklos, tarp jų ir susijusių įmonių įrenginiai, kurie reikalingi suteikiant teisę naudotis perdavimu, skirstymu ir suskystintų gamtinių dujų sistema.

34. **Sistemos naudotojai** – juridiniai ar fiziniai asmenys, tiekiantys dujas sistemai arba kuriems jos tiekiamos iš sistemos ir sudarę sutartis su sistemos operatoriumi.

35. **Skirstymas** – dujų transportavimas skirstomuoju dujotiekiu, išskyrus tiekimą.

36. **Skirstymo sistema (skirstomasis dujotiekis)** – žemo slėgio vamzdynai dujoms iš magistralinio dujotiekio dujų skirstymo stočių pristatyti iki vartotojų sistemų, taip pat inžinerijos statiniai, įrenginiai bei priemonės šiems vamzdynams veikti.

37. **Skirstymo sistemos operatorius (skirstymo įmonė)** – dujų įmonė, kuri licencijoje nurodytoje teritorijoje verčiasi skirstymo veikla ir yra atsakinga už skirstymo sistemos eksploatavimą, o kai reikia – ir už jos plėtrą bei už tai, kad būtų užtikrintos sistemos ilgalaikės galimybės patenkinti pagrįstus dujų skirstymo poreikius.

38. **Skolintas kapitalas** – ūkio subjekto finansiniai įsipareigojimai kreditoriams.

39. **Transportavimas** – dujų gabenimas gamtinių dujų sistema.

40. **Vartotojai** – juridiniai ar fiziniai asmenys, perkantys dujas.

41. **Vartotojo galia (pajėgumai)** – vartotojui (sistemos naudotojui) reikalingas perduoti, skirstyti, laikyti ar tiekti didžiausias dujų kiekis per parą vienerių metų laikotarpį.

42. **Vartotojo sistema** – vartotojo žemės sklype ar nekilnojamame objekte įrengti vamzdynai ir įrenginiai dujoms iš magistralinio ar skirstomojo dujotiekio priimti ir saugiai panaudoti vartotojo reikmėms.

43. **Kainos viršutinė riba** – tai dujų įmonės atitinkamos reguliuojamos veiklos bazinių sąnaudų bei normatyvinio pelno sumos ir atitinkamos reguliuojamos veiklos bazinio gamtinių dujų kiekio santykis, kuris kartą per metus gali būti koreguojamas, pasikeitus infliacijos lygiui, importuojamų (atgabenamų) dujų kainoms, mokesčiams, dujų transportavimo kiekiui, teisės aktų reikalavimams, dujų įmonėms įgyvendinus su Komisija suderintas investicijas ar dujų įmonėms nukrypus nuo šioje metodikoje nustatytų rodiklių.

44. **Žemutinė dujų degimo šilumos vertė** – šilumos kiekis, išsiskiriantis visiškai sudegus vienam kubiniam metrui sausų gamtinių dujų, neįskaitant šilumos, susidarantios kondensuojantis vandens garams.

III. ŽYMĖJIMAI

E_{ef} – efektyvumo rodiklis;

$I_{inf,t+1}$ – infliacijos koregavimo koeficientas;

$I_{NP,t+1}$ – normatyvinio pelno koregavimo koeficientas;

$I_{nucid,t+1}$ – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų koregavimo koeficientas;

I_{qt+1} – dujų kiekio pokyčio koregavimo koeficientas;
 I_v – Lietuvos statistikos departamento paskelbtas metinis vartotojų kainų indeksas;
 K_{t+1} – koregavimo koeficientas;
 L_k – koreguojama sąnaudų dalis visose pajamose;
 $L_{nused,t+1}$ – koreguojama nusidėvėjimo sąnaudų dalis visose pajamose;
 $L_{NP,t+1}$ – koreguojama normatyvinio pelno dalis kainoje;
 L_x^i – i-tojo veiksnio dalis visose pajamose;
 $P_{P,SK}$ – perdavimo ar skirstymo veiklos pelno norma;
 $NP_{p,sk}$ – perdavimo ar skirstymo veiklos normatyvinis pelnas;
 $Q_{baz,t}$ – bazinis dujų kiekis t-aisiais kainų reguliavimo metais;
 $Q_{p,sk}$ – nustatytas perdavimo ar skirstymo bazinis dujų kiekis;
 Q_t – faktinis transportuotas dujų kiekis t-aisiais kainų reguliavimo metais;
 $S_{nused,baz,t}$ – bazinės nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, patiriamos t-aisiais kainų reguliavimo metais;
 $S_{nused,t}$ – faktinės nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, patirtos t-aisiais kainų reguliavimo metais;
 $S_{p,sk}$ – nustatytos perdavimo ar skirstymo bazinės sąnaudos;
 S_{tr} – dujų transportavimo tranzitu sąnaudos, Lt;
 $T_{E,p,sk}$ – ekonomiškai pagrįsto ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertė;
 T_{neperk} – dujų įmonės neperkainoto ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertė;
 $T_{p,sk}$ – dujų perdavimo ar skirstymo kaina;
 $T_{p,sk,rib}$ – dujų perdavimo ar skirstymo kainos viršutinė riba;
 X_{t+1} – rodiklis, atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius;
 A - dujų įmonės atsargos, kurias ji privalo nuolat laikyti;
 $I_{tech,t+1}$ – technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas;
 n_{tech} – Komisijos nustatytas technologinių nuostolių koeficientas;
 K_d – prognozuojamos dujų importo kainos t+1 metams ir dujų įmonės taikytinos t+1 metais dujų tiekimo maržos suma;
 T_{tranz} – tranzitui priskirtina turto vertė;
 T_{nenaud} – nenaudojamo, užkonservuoto turto vertė;
 $T_{tranz,neperk}$ – dujų įmonės atitinkamos veiklos ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto likutinė (balansinė) tranzito turto vertė 2004 m. gruodžio 31 d.;
 A_{tranz} – dujų įmonės atsargos, kurias ji privalo nuolat laikyti, skirtos tranzito turtui;
 IT_{tranz} – įgyvendintos dujų įmonės tranzitui skirtos investicijos, įvykdytos po 2004 m. gruodžio 31 d., sukurto turto vertė;
 TN_{tranz} – dujų įmonės tranzitui priskirtino neperkainoto ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto ir investicijų, skirtų dujų tranzitui, nusidėvėjimo bei nurašyto, parduoto ar kitaip perleisto nuosavybėn turto vertė;
 $I_{tech,baz,t+1}$ – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose numatyta technologinių sąnaudų dalis visose pajamose;
 $I_{tech,f}$ – perdavimo, skirstymo kainų t-ųjų metų apskaičiuotos faktinės technologinės sąnaudos;
 $I_{tech,progn}$ – perdavimo, skirstymo kainų t-ųjų metų apskaičiuotos prognozuotos technologinės sąnaudos;
 $I_{pert,t+1}$ – dujų įmonės koregavimo koeficientas dėl gautų pajamų už trumpalaikius pajėgumus, ilgalaikių pajėgumų viršijimą ir patirtų išlaidų dėl pajėgumų ribojimo, kurie yra sąlygoti objektyvių veiksnių;
 $I_{pert,p,sk}$ – metų prieš perdavimo, skirstymo kainų koregavimą gautos pajamos už trumpalaikius pajėgumus, ilgalaikių pajėgumų viršijimą, sumažintos patirtomis išlaidomis dėl pajėgumų ribojimo;

$I_{paj,t+1}$ – dujų įmonės koregavimo koeficientas dėl gautų perdavimo, skirstymo pajamų už naujų vartotojų pagal naujojo vartotojo prijungimo sutartis sumokėtus minimalių nebuitinio vartotojo transportuotinių kiekių ir pajėgumų mokesčius;

$P_{aj,p,sk}$ – nustatytas perdavimo, skirstymo pajamų lygis;

$I_{paj,p,sk}$ – metų prieš perdavimo, skirstymo kainų koregavimą gautos pajamos už naujų vartotojų pagal naujojo vartotojo prijungimo sutartis sumokėtus minimalių nebuitinio vartotojo transportuotinių kiekių ir pajėgumų mokesčius;

TN – dujų įmonės atitinkamos veiklos neperkainoto ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto ir investicijų į ilgalaikį turtą nusidėvėjimo bei nurašyto, parduoto ar kitaip perleisto nuosavybės turto vertė, tūkst. Lt.

IV. BAZINIO DUJŲ KIEKIO IR BAZINIŲ SĄNAUDŲ SKAIČIAVIMAS

45. Dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimuose bazinis dujų kiekis nustatomas, įvertinant dujų įmonės paskutinių metų, einančių prieš reguliavimo periodą, dujų kiekius ir jų prognozę penkeriems metams bei priežastis, lėmusias dujų kiekio pasikeitimus. Kiekių pasikeitimas dėl dujų įmonės ilgalaikėje veiklos programoje numatytų investicijų turi būti nurodomas atskirai.

46. Komisija nustato metines bazines sąnaudas, remdamasi paskutinių metų, einančių prieš reguliavimo periodą, dujų įmonės atitinkamos veiklos sąnaudomis ir jų prognoze penkeriems metams.

47. Dujų įmonės veiklos sąnaudoms yra priskiriamos sąnaudos dujoms pristatyti iki pristatymo vietos vartotojams, užtikrinant patikimą ir saugų dujų perdavimą ir skirstymą mažiausiomis sąnaudomis. Skaičiuojant šias sąnaudas, būtina vadovautis galiojančiais įstatymais bei kitais teisės aktais.

48. Skaičiuojant perdavimo ir skirstymo kainų viršutines ribas, į skaičiavimus įtraukiamos tos dujų įmonės sąnaudos, kurios susidaro, vykdant pagrindinę ūkinę-finansinę veiklą ir ilgalaikes veiklos programas (išskyrus planuojamų investicijų nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, kurios nenumatytos 54.5 punkte).

49. Planuojamos sąnaudos, susijusios su investicijų, numatytų ilgalaikėje veiklos programoje, įgyvendinimu, turi būti nurodomos atskirai.

50. Dujų įmonės veiklos (eksploatacinės) sąnaudos skirstomos ir skaičiuojamos atskirai:

50.1. perdavimo sistemos;

50.2. skirstymo sistemos;

50.3. kitų paslaugų ir pardavimų.

51. Perdavimo ir skirstymo sąnaudos atskiriamos tvarkant kiekvienos iš šių veiklų atskirą buhalterinę apskaitą.

52. Tiesioginiais skaičiavimais sąnaudos priskiriamos atitinkamai veiklai. Sąnaudos, kurios tiesiogiai nesuskaičiuojamos, atskiriamos pagal dujų įmonės nustatytas ir su Komisija suderintas apskaitų atskyrimo taisykles.

53. Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo veiklų sąnaudos skaičiuojamos vadovaujantis šiomis nuostatomis:

53.1. materialinės ir joms prilygintos sąnaudos skaičiuojamos, remiantis paskutinių metų, einančių prieš reguliavimo periodą, sąnaudomis ir jų prognoze penkeriems metams, kuri sudaroma, atsižvelgus į dujų įmonės ilgalaikės veiklos programą;

53.2. sąnaudos darbui apmokėti skaičiuojamos paskutinių metų, einančių prieš reguliavimo periodą, Komisijos nustatytas sąnaudas koreguojant Finansų ministerijos skelbiamu prognozuojamu vidutiniu darbo užmokesčio pokyčiu bei planuojamu darbuotojų skaičiaus pasikeitimu dėl dujų įmonės ilgalaikėje veiklos programoje numatytų priemonių bei teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo.

Komisija dujų įmonėms nustato konkrečius ir pamatuojamus darbo efektyvumo rodiklius. Nustatydama šiuos rodiklius, Komisija atsižvelgia į ankstesniais reguliavimo

periodais įgyvendintas veiklos efektyvumo priemonės. Jei dujų įmonės nepasiekia Komisijos nustatytų efektyvumo rodiklių, sąnaudos darbui apmokėti atitinkamai koreguojamos darbo našumo rodikliu;

53.3. įmokos socialiniam draudimui bei garantiniam fondui skaičiuojamos teisės aktų nustatyta tvarka;

53.4. dujų įmonės sąnaudos dujų technologinėms reikmėms skaičiuojamos paskutinių metų, einančių prieš reguliavimo periodą, dujų technologinėms reikmėms kiekius koreguojant pokyčiu dėl planuojamų įgyvendinti investicijų ir dujų transportavimo kiekių bei įvertinant prognozuojamą dujų pirkimo kainą. Dujų pirkimo kaina nustatoma, vadovaujantis dujų pirkimo–pardavimo sutarčių sąlygomis. Jeigu dujų įmonė dujas technologinėms reikmėms importuoja į Lietuvą tiesiogiai, tai dujų įmonės technologinėms reikmėms perkamų dujų pirkimo kaina yra prilyginama dujų importo kainos ir tos dujų įmonės taikomos tiekimo kainos sumai. Skirtumas tarp suskaičiuotų ir faktinių dujų pirkimo kainų įvertinamas, perskaičiuojant dujų pirkimo kainas kitiems metams;

53.5. nusidėvėjimo sąnaudos skaičiuojamos pagal Metodikos priede nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus, nuo dujų įmonių neperkainoto ilgalaikio turto vertės, apskaičiuotos prieš tuos metus, kuriems yra koreguojama viršutinė kainos riba. Naujų investicijų (investicijų dalis), kurios yra finansuojamos ne dujų įmonių lėšomis (išskyrus investicijas prijungiant naujus vartotojus bei išperkant vietines bendrojo naudojimo sistemas), nusidėvėjimo sąnaudos ta dalimi nėra pripažįstamos pagrįstomis skaičiuojant perdavimo, skirstymo kainų viršutines ribas. Pagrįstomis nusidėvėjimo sąnaudomis gali būti pripažintos ir tos sąnaudos, kurios yra būtinos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu (Žin., 2008, Nr. [4-131](#)) patvirtintame Nacionalinės energetikos strategijos įgyvendinimo 2008 – 2010 metais plane numatytoms investicijoms įgyvendinti ar Gamtinių dujų įstatyme nustatytais atvejais, reglamentuojančiais dujų įmonę vykdyti viešuosius interesus atitinkančius įpareigojimus. Nusidėvėjimo sąnaudos skaičiuojamos, taikant tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo metodą. Tuo atveju, kai dujų įmonėje atsiranda nauja turto grupė, iki tol, kol bus pakeista Metodika, dujų įmonė taiko individualų nusidėvėjimo normatyvą, suderinusi jį su Komisija;

53.6. nekilnojamojo turto, žemės nuomos, aplinkos teršimo ir kitų mokesčių sąnaudos skaičiuojamos, vadovaujantis teisės aktų nustatyta tvarka;

53.7. palūkanų sąnaudos skaičiuojamos įvertinant esamus ir planuojamus dujų įmonės atitinkamos veiklos finansinius įsipareigojimus, vykdant įmonės ilgalaikę reguliuojamos veiklos programą, įskaitant ir įsipareigojimus kitoms veikloms. Esamoms paskoloms taikomos palūkanų normos pagal sudarytas paskolų sutartis. Įsipareigojimų kitoms veikloms bei planuojamoms paskoloms taikoma prognozuojama palūkanų norma. Prognozuojama palūkanų norma negali būti didesnė už ataskaitinio laikotarpio paskutinio mėnesio, prieš pateikiant Komisijai duomenis, Lietuvos banko paskelbtą nefinansinėms korporacijoms ir namų ūkiams suteiktų naujų paskolų, kurių trukmė daugiau bei vieneri metai, palūkanų normą.

54. Ekonomiškai pagrįstomis sąnaudomis nepripažįstamos sąnaudos, susijusios su nenaudojamu, esančiu atsargose, užkonservuotu, su reguliuojama veikla nesusijusiu turtu bei dujų įmonių nepagrįstų investicijų sąnaudos bei dėl vartotojų sutartinių įsipareigojimų nevykdymo susidariusios sąnaudos.

55. Kitos paslaugos ir pardavimai – tai su pagrindine veikla nesusijusios papildomos mokamos paslaugos (įskaitant dujų transportavimą tranzitu) ir parduodamas įmonei nereikalingas turtas. Jų sąnaudos neįskaičiuojamos į įmonės pagrindinę veiklą.

56. Perdavimo veikloje naudojamo turto vertė yra mažinama tranzitui naudojamo turto verte, kuri apskaičiuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 7 d. nutarimu Nr. 1276 patvirtintais Gamtinių dujų perdavimo įmonės licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės nustatymo principais ir apskaičiuojama pagal 3 formulę. Perdavimo veiklos sąnaudos mažinamos dujų tranzito sąnaudomis.

57. Dujų transportavimui į kitas Europos Sąjungos šalis taikomi bendrieji dujų perdavimo kainų skaičiavimo principai.

58. Dujų įmonės sąnaudos skaičiuojamos pagal Metodikos prieduose pateiktą detalią dujų įmonės sąnaudų struktūrą. Dujų įmonės duomenis pateikia už praėjusio kainų reguliavimo periodo dvejus paskutinius metus ir planuojamą 5 metų laikotarpį. Planuojamus sąnaudų pokyčius dujų įmonė turi argumentuoti. Jei dujų įmonės nepateikia sąnaudų pasikeitimų motyvų arba jos nėra tinkamai pagrįstos, šios sąnaudos nėra pripažįstamos pagrįstomis.

59. Koreguojant kainų viršutines ribas, dujų įmonės duomenis pateikia už paskutinius metus, einančius prieš tuos metus, kuriems yra koreguojama kainų viršutinė riba, ir tuos metus, kuriems yra koreguojama kainų viršutinė riba.

60. Komisija, nustatydamą kainų viršutines ribas naujam reguliavimo periodui, gali įvertinti atitinkamų sąnaudų rūšių pokyčius dėl nuo dujų įmonės nepriklausančių veiksnių, esant nukrypimams nuo Komisijos prognozuotų rodiklių (ekonomikos ir darbo rinkos tendencijų, dujų pirkimo kainos ir kt.).

V. PELNAS

61. Pelno poreikis skaičiuojamas atskirai perdavimui ir skirstymui, vadovaujantis galiojančiais įstatymais ir kitais teisės aktais.

62. Dujų perdavimo ir skirstymo normatyvinis pelnas ($NP_{p,sk}$) skaičiuojamas pagal formulę:

$$NP_{p,sk} = T_{E,p,sk} \cdot \frac{P_{p,sk}}{100}; \text{ (tūkst. Lt), (1)}$$

čia

$P_{p,sk}$ – pelno norma, ne mažesnė kaip 10 metų trukmės Vyriausybės vertybinių popierių (obligacijų) aukcionų, įvykusių per praėjusius 36 kalendorinius mėnesius, metinės palūkanų normos procentais aritmetinis svertinis vidurkis, bet ne didesnis kaip 5 procentai, %;

$T_{E,p,sk}$ – dujų įmonei priklausančio dujų perdavimo bei skirstymo reguliuojamo ekonomiškai pagrįsto ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertė, metų, kuriems yra nustatoma (koreguojama) kainos viršutinė riba, pabaigoje apskaičiuojama pagal 63 punktą, tūkst. Lt.

63. Ekonomiškai pagrįsta turto vertė nepripažįstamas su reguliuojama veikla nesusijęs (įskaitant turtą, skirtą dujų transportavimui tranzitu) nenaudojamas, užkonservuotas turtas, ilgalaikio turto perkainojimo rezultatai, taip pat turtas, įsigytas už gautas subsidijas, dotacijas (įskaitant naujų vartotojų prijungimo įmokas, investicijų dalis, įgyvendintas panaudojus Europos Sąjungos skirtų struktūrinių fondų lėšas) bei nebaigta statyba. Ekonomiškai pagrįsto ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto vertė ($T_{E,p,sk}$) skaičiuojama pagal formulę:

$$T_{E,p,sk} = T_{neperk} + A + IT - T_{neb,stat} - TN - TD - T_{tranz} - T_{nenaud} \text{ (tūkst. Lt), (2)}$$

čia

T_{neperk} – dujų įmonės atitinkamos veiklos ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto likutinė (balansinė) vertė, 2004 m. gruodžio 31 d., tūkst. Lt;

A – dujų įmonės atsargos, kurias ji privalo nuolat laikyti, tūkst. Lt;

IT – dujų įmonės atitinkamos veiklos suderintų su Komisija investicijų į ilgalaikį turtą, įvykdytų po 2004 m. gruodžio 31 d., vertė, tūkst. Lt;

$T_{neb,stat}$ – vertė turto, kuris nėra pradėtas eksploatuoti (nebaigta statyba), tūkst. Lt;

TN – dujų įmonės atitinkamos veiklos neperkainoto ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto ir investicijų į ilgalaikį turtą nusidėvėjimo bei nurašyto, parduoto ar kitaip perleisto nuosavybės turto vertė, tūkst. Lt;

TD – dujų įmonės atitinkamos veiklos turtas, įsigytas už gautas subsidijas, dotacijas, tūkst. Lt;

T_{tranz} – tranzitui priskirtina turto vertė, tūkst. Lt;

T_{nenaud} – nenaudojamo, užkonservuoto turto vertė, tūkst. Lt.

64. Tranzitui priskiriama turto vertė apskaičiuojama:

$$T_{\text{tranz}} = T_{\text{tranz,neperk}} + A_{\text{tranz}} + IT_{\text{tranz}} - TN_{\text{tranz}}; \text{ (tūkst. Lt) (3)}$$

čia

$T_{\text{tranz,neperk}}$ – dujų įmonės atitinkamos veiklos ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto likutinė (balansinė) tranzito turto vertė 2004 m. gruodžio 31 d., tūkst. Lt;

A_{tranz} – dujų įmonės atsargos, kurias ji privalo nuolat laikyti, skirtos tranzito turtui, tūkst. Lt;

IT_{tranz} – įgyvendinus dujų įmonės tranzitui skirtos investicijos, įvykdytos po 2004 m. gruodžio 31 d., sukurto turto vertė, tūkst. Lt;

TN_{tranz} – dujų įmonės tranzitui priskirtino neperkainoto ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto ir investicijų, skirtų dujų tranzitui nusidėvėjimo bei nurašyto, parduoto ar kitaip perleisto nuosavybės turto vertė, tūkst. Lt.

65. Jeigu dujų įmonės perdavimo bei skirstymo veiklos vidutinė faktinė pirmų trejų reguliavimo metų ir visų penkerių reguliavimo metų pelno norma (konkrečių reguliavimo metų normatyvinio pelno santykis su reguliuojamo turto verte), įvertinus taikytinų koregavimo koeficientų įtaką, viršija atitinkamai veiklai Komisijos nustatytą pelno normą daugiau kaip 2 procentiniais punktais (pirmoji pelno normos riba), kitais metais šios veiklos kainos viršutinė riba mažinama 50 proc. pirmąją pelno normos ribą viršijančia suma. Jei dujų įmonė viršija nustatytą pelno normą daugiau kaip 6 procentiniais punktais (antroji pelno normos riba) – mažinama visa pelną viršijančia suma virš antrosios pelno normos ribos ir 50 proc. pelną viršijančia suma virš pirmosios pelno normos ribos.

66. Komisija kontroliuoja nusidėvėjimo sąnaudų panaudojimą. Lėšos, gautos nusidėvėjimo sąnaudoms dengti, gali būti panaudotos tik atitinkamai reguliuojamai veiklai. Komisija sprendžia dėl lėšų, gautų nusidėvėjimo sąnaudoms dengti, pripažinimo pagrįstomis perdavimo ir skirstymo veiklų sąnaudomis, atsižvelgdama į dujų įmonės ilgalaikės veiklos programos vykdymą per visą reguliavimo periodą. Lėšos, gautos nusidėvėjimo sąnaudoms dengti, Komisijos nepripažintos perdavimo ir skirstymo veiklų pagrįstomis sąnaudomis, yra vertinamos pagal Metodikos 65 punkte nustatytus viršpelnio koregavimo terminus.

67. Atsižvelgus į dujų įmonės dujų tiekimo patikimumo ir paslaugų kokybės pasikeitimo laipsnį, suskaičiuotą remiantis įmonės veiklos monitoringo duomenimis, abi pelno normų ribos (pirmoji ir antroji) gali būti padidintos arba sumažintos 1 procentiniu punktu.

68. Paskutinių reguliavimo periodo metų pelno viršijimo suma įvertinama, skaičiuojant naujo reguliavimo periodo kainų viršutines ribas. Koreguojant dujų įmonių pelną, įvertinamas faktinis lėšų panaudojimas ilgalaikėms veiklos programoms įgyvendinti.

VI. DUJŲ PERDAVIMO IR SKIRSTYMO KAINOS VIRŠUTINĖS RIBOS SKAIČIAVIMAS

69. Dujų perdavimo ar skirstymo kainos viršutinė riba ($T_{\text{p,sk,rib,t+1}}$) skaičiuojama pagal formulę:

$$T_{p,sk,rib,t+1} = T_{p,sk} \cdot K_{t+1}; \text{ (Lt/tūkst. m}^3\text{)}, (4)$$

čia

$T_{p,sk}$ – dujų perdavimo ar skirstymo kaina, kuri skaičiuojama, remiantis baziniais duomenimis pagal formulę:

$$T_{p,sk} = \frac{(S_{p,sk} - S_{tr} + NP_{p,sk})}{Q_{p,sk}}; \text{ (Lt/tūkst. m}^3\text{)}, (5)$$

čia

$S_{p,sk}$ – nustatytos metinės perdavimo ar skirstymo bazinės sąnaudos, Lt;

S_{tr} – dujų transportavimo tranzitu sąnaudos, Lt;

$NP_{p,sk}$ – suskaičiuotas perdavimo ar skirstymo veiklos normatyvinis pelnas, Lt;

$Q_{p,sk}$ – nustatytas perdavimo ar skirstymo bazinis dujų kiekis, atėmus tranzito dujų kiekį, tūkst. m³.

K_{t+1} – koregavimo koeficientas, kuris skaičiuojamas pagal formulę: (pirmiesiems metams lygus 1)

$$K_{t+1} = \prod_{n=2}^t (1 + I_{infl,n} + I_{nusedn} + I_{NP,n} + I_{tech,n} + X_n) \cdot \left(\begin{array}{l} 1 + I_{qt+1} + I_{infl,t+1} + I_{nused,t+1} + I_{NP,t+1} + \\ + I_{tech,t+1} + I_{paj,t+1} + I_{part,t+1} + X_{t+1} \end{array} \right)$$

; (6)

čia

I_{qt+1} – dujų kiekio pokyčio koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{qt+1} = \frac{Q_{baz} - Q_t}{Q_{baz}} \times (1 + I_{qt}), (7)$$

čia

Q_{baz} – bazinis dujų kiekis t-aisiais kainų reguliavimo metais, tūkst. m³;

Q_t – transportuotas dujų kiekis t-aisiais kainų reguliavimo metais, tūkst. m³.

Kai I_{qt+1} viršija $\pm 10\%$, Komisija gali priimti sprendimą dujų įmonės negautas (viršytas) pajamas dėl kiekių nuokrypio įvertinti, koreguodama vėlesnių metų (iki 3 metų) perdavimo, skirstymo kainų viršutinę ribą. Įvertinant negautas (viršytas) pajamas, kartu įvertinama ir palūkanų suma, apskaičiuota nukeliamo pajamų nuokrypio dydžiui. Palūkanos skaičiuojamos taikant palūkanų normą, kuri apskaičiuojama pagal 53.7 punkto nuostatas. Jei faktinis praėjusių metų dujų kiekis skiriasi nuo koregavimo metu nustatyto perduoto, skirstyto kiekio, Komisija turi teisę įvertinti šį skirtumą, koreguodama kitų metų perdavimo, skirstymo kainos viršutinę ribą.

$I_{infl,t+1}$ – infliacijos koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{infl,t+1} = \frac{L_k}{100} \cdot \frac{(I_v - E_{ef})}{100}, (8)$$

čia

L_k – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose numatyta koreguojama sąnaudų dalis be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio, sąnaudų technologinėms reikmėms, palūkanų ir mokesčių visose pajamose, %;

I_v – Lietuvos statistikos departamento paskelbta metinė infliacija, %;

E_{ef} – efektyvumo rodiklis, kuris yra lygus pusei metinės infliacijos dydžio, tačiau ne didesnis nei 3%.

$I_{nused,t+1}$ – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų koregavimo koeficientas, nustatomas, atsižvelgiant į ilgalaikėje veiklos programoje numatytą ir su Komisija suderintą investicijų faktinį įvykdymą bei nurašyto, parduoto ar kitaip perleisto nuosavybės turto vertės pokyčių ir skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{nused,t+1} = \frac{L_{nused,t+1}}{100} \cdot \left(\frac{S_{nused,t+1}}{S_{nused,baz,t}} - 1 \right), \quad (9)$$

čia

$L_{nused,t+1}$ – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose numatyta nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalis visose pajamose, %;

$S_{nused,baz,t}$ – bazinės nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, nustatytos t-aisiais kainų reguliavimo metais, Lt;

$S_{nused,t+1}$ – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, įvertinus įvykdytas ilgalaikėje veiklos programoje numatytas ir su Komisija suderintas investicijas t-aisiais kainų reguliavimo metais, ir pakoreguotas pagal faktinių nusidėvėjimo sąnaudų t-aisiais metais nuokrypį nuo tų metų kainų viršutinių ribų skaičiavimuose naudotų nusidėvėjimo sąnaudų dydžio, Lt.

$I_{NP,t+1}$ – normatyvinio pelno koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{NP,t+1} = \frac{L_{NP,t+1}}{100} \cdot \left(\frac{NP_{t+1}}{NP_t} - 1 \right), \quad (10)$$

čia

$L_{NP,t+1}$ – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose numatyta normatyvinio pelno dalis perdavimo ar skirstymo kainoje, %;

NP_{t+1} – normatyvinis perdavimo ar skirstymo veiklos pelnas t+1-aisiais kainų reguliavimo metais, įvertinus įmonės pagal ilgalaikę reguliuojamos veiklos programą įvykdytas ir su Komisija suderintas investicijas, Lt.

$I_{tech,t+1}$ – technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas, skaičiuojamas pagal formulę:

$$I_{tech,t+1} = I_{tech,baz,t+1} \cdot \left(\frac{I_{tech,f}}{I_{tech,progn}} - 1 \right); \quad (11)$$

čia

$I_{tech,baz,t+1}$ – kainų viršutinių ribų skaičiavimuose numatytos technologinių sąnaudų dalis visose pajamose, %;

$I_{tech,f}$ – perdavimo, skirstymo kainų t-ųjų metų, įvertinus transportuojamą dujų kiekį, apskaičiuotos technologinės sąnaudos, Lt;

$I_{tech,progn}$ – perdavimo, skirstymo kainų t-ųjų metų apskaičiuotos prognozuotos technologinės sąnaudos, Lt;

$$I_{tech,baz,t+1} = \frac{n_{tech} \cdot Q_{baz,t+1,p,sk} \cdot K_d}{P_{aj,p,sk}}; \quad (12)$$

čia

n_{tech} – Komisijos nustatytas technologinių nuostolių koeficientas;

$Q_{baz,t+1,p,sk}$ – t+1 metų perduodamų, skirstomų dujų bazinis kiekis, tūkst. m³;

K_d – prognozuojamos dujų importo kainos t+1 metams ir dujų įmonės taikytinos t+1 metais dujų tiekimo maržos suma, Lt už tūkst. m³;

$Paj_{p,sk}$ – nustatytas perdavimo, skirstymo pajamų lygis, tūkst. Lt.

$I_{pert,t+1}$ – dujų įmonės koregavimo koeficientas dėl gautų pajamų už trumpalaikius pajėgumus, ilgalaikių pajėgumų viršijimą ir patirtų išlaidų dėl pajėgumų ribojimo, kurie yra sąlygoti objektyvių priežasčių;

$$I_{pert, t + 1} = \left(\frac{I_{pert,p,sk}}{Paj_{p,sk}} \right); \quad (13)$$

čia

$I_{pert, p,sk}$ – metų prieš perdavimo, skirstymo kainų koregavimą gautos pajamos už trumpalaikius pajėgumus, ilgalaikių pajėgumų viršijimą, sumažintos patirtomis išlaidomis dėl pajėgumų ribojimo, tūkst. Lt;

$Paj_{p,sk}$ – nustatytas perdavimo, skirstymo pajamų lygis, tūkst. Lt.

$I_{paj,t+1}$ – dujų įmonės koregavimo koeficientas dėl gautų perdavimo, skirstymo pajamų už naujų vartotojų pagal naujojo vartotojo prijungimo sutartis sumokėtus minimalių nebutinio vartotojo transportuotinių kiekių ir pajėgumų mokesčius:

$$I_{paj, t + 1} = \left(\frac{I_{paj,p,sk}}{Paj_{p,sk}} \right) \quad (14)$$

čia

$I_{paj, p,sk}$ – metų prieš perdavimo, skirstymo kainų koregavimą gautos pajamos už naujų vartotojų pagal naujojo vartotojo prijungimo sutartis sumokėtus minimalių nebutinio vartotojo transportuotinių kiekių ir pajėgumų mokesčius, tūkst. Lt;

$Paj_{p,sk}$ – nustatytas perdavimo, skirstymo pajamų lygis, tūkst. Lt.

X_{t+1} – rodiklis, atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius: pasikeitus mokesčiams, teisės aktų reikalavimams, ekonomikos ir darbo rinkos tendencijoms, dujų pirkimo kainai, dujų įmonei laimėjus naujos teritorijos dujų fiksavimo konkursą bei kt. ir skaičiuojamas pagal formulę:

$$X_{t+1} = \sum_{i=1}^n L_x^i \frac{x_{t+1}^i - x_t^i}{x_t^i}, \quad (15)$$

čia

L_x^i – i-tojo veiksnio dalis visose sąnaudose;

x_t^i – i-tojo veiksnio reikšmė t-aisiais metais;

n – veiksnių skaičius.

VII. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO IR SKIRSTYMO KAINŲ DIFERENCIJAVIMAS

70. Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainos gali būti diferencijuojamos pagal vartotojų (sistemos naudotojų) grupes, dujų suvartojimo kiekį, galią, trukmę ir dujų tiekimo patikimumą. Buitiniams vartotojams dujų skirstymo kainos diferencijuojamos pagal dujų vartojimo kiekį. Nebuitiniams vartotojams dujų perdavimo ir skirstymo kainos diferencijuojamos pagal dujų kiekį ir galią. Nustatant bei diferencijuojant kainas, draudžiama

diskriminuoti vartotojus, taikyti kryžminį subsidijavimą tarp vartotojų ar jų grupių. Diferencijuojant kainas, būtina vadovautis susidariusiomis sąnaudomis.

71. Konkrečios kainos skaičiuojamos pagal dujų perdavimo ir skirstymo kainų nustatymo metodikas. Šias metodikas parengia ir kartu su kainų skaičiavimais Komisijai patvirtinti pateikia dujų įmonės.

72. Komisija, nustačiusi, kad dujų įmonių nustatytos kainos diskriminuoja vartotojus, kryžmiškai subsidijuoja skirtingas veiklas ar vartotojų grupes, nurodo įmonėms jų klaidas. Įmonės privalo jas ištaisyti per 15 dienų. Jei įmonė nevykdo Komisijos reikalavimo, Komisija turi teisę vienašališkai nustatyti konkrečias reguliuojamas kainas.

VIII. BENDRIEJI KAINŲ DIFERENCIJAVIMO PRINCIPAI

73. Perdavimo sistemos naudotojai skirstomi į šias grupes:

73.1. sistemos naudotojai, per metus į vieną dujų pristatymo vietą transportuojantys iki 1 milijardo kubinių metrų dujų;

73.2. sistemos naudotojai, per metus į vieną dujų pristatymo vietą transportuojantys daugiau kaip 1 milijardą kubinių metrų dujų.

74. Sistemos naudotojai pagal faktiškai per metus į dujų pristatymo vietą skirstomą dujų kiekį skirstomi į grupes:

74.1. skirstoma iki 500 m³ per metus;

74.2. skirstoma nuo 500 m³ iki 20000 m³ per metus;

74.3. skirstoma nuo 20000 m³ iki 0,1 mln. m³ per metus;

74.4. skirstoma nuo 0,1 mln. m³ iki 1 mln. m³ per metus;

74.5. skirstoma nuo 1 mln. m³ iki 5 mln. m³ per metus;

74.6. skirstoma nuo 5 mln. m³ iki 15 mln. m³ per metus;

74.7. skirstoma daugiau kaip 15 mln. m³ per metus.

75. Dujų vartotojai skirstomi:

75.1. pagal vartojimo paskirtį į dvi grupes: buitiniai ir nebutiniai. Pagal faktiškai per metus į dujų pristatymo vietą patiektą gamtinių dujų kiekį vartotojai priskiriami tam tikram pogrupiui.

75.1.1. buitinių vartotojų grupė pagal metinį suvartojamų dujų kiekį skirstoma į šiuos pogrupius:

75.1.1.1. suvartojantys iki 500 m³ per metus;

75.1.1.2. suvartojantys nuo 500 m³ iki 20000 m³ per metus;

75.1.1.3. suvartojantys daugiau kaip 20000 m³ per metus;

75.1.2. nebutinių vartotojų grupė pagal metinį suvartojamų dujų kiekį ir galią skirstoma į šiuos pogrupius:

75.1.2.1. suvartojantys iki 500 m³ per metus;

75.1.2.2. suvartojantys nuo 500 m³ iki 20000 m³ per metus;

75.1.2.3. suvartojantys nuo 20000 m³ iki 0,1 mln. m³ per metus;

75.1.2.4. suvartojantys nuo 0,1 mln. m³ iki 1 mln. m³ per metus;

75.1.2.5. suvartojantys nuo 1 mln. m³ iki 5 mln. m³ per metus;

75.1.2.6. suvartojantys nuo 5 mln. m³ iki 15 mln. m³ per metus;

75.1.2.7. suvartojantys daugiau kaip 15 mln. m³ per metus;

75.2. pagal dujų perdavimo pertraukiamumą į dvi grupes: nuolatinio dujų perdavimo ir pertraukiamojo dujų perdavimo.

75.3. pagal didžiausią paros dujų suvartojimą skirtingais metų periodais:

75.3.1. šiltojo periodo (didžiausią dujų kiekį suvartojantys birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesiais);

75.3.2. pereinamojo periodo (didžiausią dujų kiekį suvartojantys balandžio, gegužės, rugsėjo, spalio mėnesiais);

75.3.3. šaltojo periodo (didžiausią dujų kiekį suvartojantys sausio, vasario, kovo, lapkričio, gruodžio mėnesiai);

75.4. pagal dujų vartojimo trukmę (sutarties galiojimo trukmę):

75.4.1. savaitės ir trumpesnio vartojimo (sutarties galiojimo trukmė nuo 1 iki 7 parų);

75.4.2. mėnesio ir trumpesnio vartojimo (sutarties galiojimo trukmė nuo 8 iki 30 parų);

75.4.3. ketvirčio ir trumpesnio vartojimo (sutarties galiojimo trukmė nuo 31 iki 90 parų);

75.4.4. pusmečio ir trumpesnio vartojimo (sutarties galiojimo trukmė nuo 91 iki 181 parų);

75.4.5. ne visų metų ir trumpesnio vartojimo (sutarties galiojimo trukmė nuo 182 iki 364 parų);

75.4.6. metinio vartojimo (sutarties galiojimo trukmė – vieneri metai).

Suderinusi su Komisija, dujų įmonė gali taikyti ir kitos trukmės sutartis.

76. Vartotojams nustatoma vienanarė arba dvinarė perdavimo ir (ar) skirstymo kaina.

77. Dujų perdavimo ir skirstymo kainos taikomos „pašto ženkle“ principu nepriklausomai nuo perdavimo ir skirstymo atstumo.

78. Dvinarė dujų perdavimo ir skirstymo kaina susideda iš pastoviosios ir kintamosios dalies. Pastovioji dalis skaičiuojama pagal vartotojo pareikštą (užsakytą) paros galią, o kintamoji dalis – pagal perduotą (sunaudotą) dujų kiekį. Dujų įmonės nustato pastoviosios dalies mokėjimo koeficientą (?1), nekintantį penkerius metus. Pastovios dalies mokėjimo koeficientas dujų perdavime yra ne mažesnis kaip 0,7, dujų skirstyme – nuo 0 iki 0,7.

79. Vartotojams perduotas ir paskirstytas dujų kiekis bei pareikšta (užsakyta) galia nustatoma sutartimis su dujų įmone. Vartotojo galia kiekvienais metais turi būti koreguojama, atsižvelgiant į faktinę praėjusių metų galią. Nustatant vartotojo galią, turi būti įvertinama, ar vartotojo (sistemos naudotojo) maksimalus paros dujų suvartojimo momentas sutampa su pikiniu dujų sistemos vartojimu.

80. Stambiesiems vartotojams smarkiai didinant metinį suvartojimą, padidėjusiam kiekiui perdavimo ir skirstymo kainos gali būti skaičiuojamos ribinių sąnaudų metodu. Vartotojams, suvartojantiems vienoje pristatymo vietoje daugiau kaip 1 mlrd. m³ dujų per metus, perdavimo kainos skaičiuojamos remiantis dujų transportavimo sąnaudomis šiems vartotojams.

81. Įsigaliojus Metodikai, iki perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų nustatymo ar koregavimo taikomi iki Metodikos įsigaliojimo nustatyti dujų kiekio ir galios diferencijavimo principai.

Eil. Nr.	Rodikliai	Mato vnt.	Perdavimas					Skirstymas					Iš viso				
			20_	20_	20_	20_	20_	20_	20_	20_	20_	20_	20_	20_	20_	20_	20_
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Pastabos:

1. *- Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos skaičiuojamos nevertinant ilgalaikio turto perkainojimo rezultatų.
2. ** - pateikiami tik faktiniai metiniai duomenys.
3. *** - pateikiami tik faktiniai metiniai duomenys, įvertinus patirtas išlaidas dėl pajėgumų ribojimo.
4. Duomenys pateikiami už praėjusio kainų reguliavimo periodo dvejus paskutinius metus ir planuojamą 5 metų laikotarpį.
5. Dujų įmonė savo nuožiūra gali papildyti lentelę įrašais, patikslinančiais rodiklių dydžius.

_____
(pareigų pavadinimas)

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

_____

Eil. Nr.	Pavadinimas	Perdavimas					Skirstymas				
		20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__	20__
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Pastabos:

1. Duomenys pateikiami už praėjusio kainų reguliavimo periodo dvejus paskutinius metus ir planuojamą 5 metų laikotarpį.
2. Dujų įmonė savo nuožiūra gali papildyti lentelę įrašais, patikslinančiais rodiklių dydžius.
3. Lentelės eilutėse ties žodžiu „išvardinti“ turi būti išvardintos konkrečios priemonės (su trumpu jų apibūdinimu), o jei jos nedetalizuojamos – apibendrintas investavimo objektas (pvz., skirstomųjų dujotiekių tinklai, matavimo priemonės ir pan.). Būtina išvardinti lėšų panaudojimo šaltinius, kuriems naudojamų lėšų sumos yra didesnės

_____
(pareigų pavadinimas)

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

_____

Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo
kainų viršutinių ribų skaičiavimo
metodikos
3 priedas

(Dujų įmonės licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės skaičiavimo lentelės forma)

_____
(įmonės pavadinimas)

_____
(įmonės teisinė forma, buveinės adresas, telefonas, faksas, el. paštas, registro, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys, pavadinimas, įmonės kodas, PVM mokėtojo kodas)

**DUJŲ ĮMONĖS LICENCIJUOJAMOJE VEIKLOJE NAUDOJAMO TURTO
VERTĖS SKAIČIAVIMO LENTELĖ**

20..... m. .... d. Nr.

_____
(sudarymo vieta)

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Perdavimas 20__ m. gruodžio 31 d.	Skirstymas 20__ m. gruodžio 31 d.
1.	Ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė 20__ gruodžio 31 d. (2 + 3 + 4 - 4.1 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 + 11.1)	tūkst. Lt		
2.	Likutinė (balansinė) ilgalaikio turto vertė 2004 m. gruodžio 31 d.*	" - "		
3.	Dujų įmonės su Komisija suderintos bei įgyvendintos investicijos nuo 2005 m.	" - "		
4.	Atsargos, kurias dujų įmonė privalo laikyti 20__ m. gruodžio 31 d.	" - "		
4.1.	iš jų: atsargos, kurias dujų įmonė privalo laikyti, skirtos dujų tranzitui, 20__ m. gruodžio 31 d.			x
5.	Likutinė (balansinė) ilgalaikio turto vertė 2004 m. gruodžio 31 d., priskirta dujų tranzitui	" - "		x

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Perdavimas 20__ m. gruodžio 31 d.	Skirstymas 20__ m. gruodžio 31 d.
6.	Igyvendinus investicijas, skirtas dujų tranzitui, sukurto turto vertė nuo 2005 m.	"-"		x
7.	Dotacijų ir subsidijų (įskaitant vartotojų prijungimo įmokas, ES struktūrinių fondų lėšas) vertė 20__ m. gruodžio 31 d.	"-"		
7.1.	iš jų: naujų vartotojų prijungimo įmokos			
8.	Nenaudojamo, užkonservuoto turto vertė 20__ m. gruodžio 31 d.	"-"		
9.	Parduotas, perleistas ir nurašytas turtas nuo 2005 m.	"-"		
10.	Nebaigtos statybos vertė 20__ m. gruodžio 31 d.			
11.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos nuo 2005 m.**	"-"		
11.1.	iš jų: ilgalaikio turto, skirto dujų tranzitui, nusidėvėjimo sąnaudos nuo 2005 m.			x

Pastabos:

1. * - pildo tik dujų įmonės, kurios 2004 m. gruodžio 31 d. vykdė dujų perdavimo ir/ar skirstymo veiklą.

2. ** - ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos skaičiuojamos nevertinant ilgalaikio turto perkainavimo rezultatų.

_____
(pareigų pavadinimas)

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

_____

**ILGALAIKIO TURTO NUSIDĖVĖJIMO (AMORTIZACIJOS) NORMATYVŲ,
TAKOMŲ PERDAVIMO, SKIRSTYMO KAINŲ VIRŠUTINIŲ RIBŲ
SKAIČIAVIMUOSE LENTELĖ**

Eil. Nr.	Ilgalaikio turto grupė	Normatyvai, metais
1.	ILGALAIKIS NEMATERIALUSIS TURTAS	4-15
2.	ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTAS	
2.1.	Statiniai	
2.1.1.	Pastatai	
2.1.1.1.	Administraciniai pastatai	60
2.1.1.2.	Gamybiniai-ūkiniai pastatai	60
2.1.1.3.	Energetikos pastatai	25
2.1.1.4.	Kiti pastatai	60
2.1.2.	Inžineriniai tinklai	
2.1.2.1.	Magistraliniai dujotiekiai	55
2.1.2.2.	Skirstomieji dujotiekiai	55
2.1.2.3.	Nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) linijos	15
2.1.2.4.	Kiti inžineriniai tinklai	18-19
2.1.3.	Susisiekimo komunikacijos	18
2.1.4.	Saugos nuo korozijos statiniai	18
2.1.5.	Kiti statiniai	18
2.2.	Mašinos ir įrengimai	
2.2.1.	Dujų sistemų technologiniai įrengimai ir mašinos	
2.2.1.1.	Kompresorių stočių technologiniai įrengimai	
2.2.1.1.1.	Ašiniai, išcentriniai dujų kompresoriai	20
2.2.1.1.2.	Kiti technologiniai įrengimai (ašinių, išcentrinių kompresorių)	20
2.2.1.1.3.	Stūmokliniai dujų kompresoriai	13
2.2.1.1.4.	Kiti technologiniai įrengimai (stūmoklinių kompresorių)	13
2.2.1.2.	DRP, DSS ir DAS technologiniai įrengimai	18
2.2.1.3.	Kiti dujų sistemų technologiniai įrengimai ir mašinos	13
2.2.2.	Darbo mašinos ir įrengimai	
2.2.2.1.	Jėgos mašinos ir įrengimai	8
2.2.2.2.	Sandėliavimo ir pakrovimo-iškrovimo mašinos ir įrengimai	8
2.2.2.3.	Dujotiekių statybos, remonto ir priežiūros mašinos ir įrengimai	5
2.2.2.4.	Staklės, dirbtuvių ir garažų įranga	8
2.2.2.5.	Traktoriai ir žemės darbų mašinos	8
2.2.2.6.	Kitos darbo mašinos ir įrengimai	5
2.3.	Transporto priemonės	6
2.4.	Darbo įtaisai, įrankiai, prietaisai	

2.4.1.	Dujų apskaitos sistemos	9
2.4.2.	Kompiuteriai, kompiuteriniai tinklai ir jų įranga	4
2.4.3.	Ryšio priemonės, duomenų surinkimo ir nuotolinio valdymo įranga	4
2.4.4.	Klientų aptarnavimo duomenų (dujų suvartojimo) surinkimo įranga	4
2.4.5.	Įrankiai, prietaisai, laboratorinė įranga	4
2.5.	Ūkinis inventoriųs	4-6
2.5.1.	Biuro įranga	4
2.5.2.	Baldai	6
2.6.	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	6
2.7.	Iš kitų savininkų įsigijami dujotiekiai ir su jais susiję statiniai bei įrenginiai	Nusidėvėjimo normatyvai nustatomi šia tvarka: iš patvirtinto atitinkamai turto grupei nusidėvėjimo normatyvo atimamas įsigijamo turto nuo statybos pradžios jau atitarnautas laikas; turto naudingo tarnavimo laikas gali būti pratęstas/sutrumpintas atitinkamai dėl atliktos rekonstrukcijos/nepakankamai geros turto techninės būklės